

פרשת ויקהל

אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות; ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי (לה (א,

אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות; ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי

יש לעיין, הרי רוב מצוות השבת הן מצוות לא תעשה, ואם כן מדוע התורה אומרת "אשר צווה ה' לעשות"? לכאורה התורה היתה צריכה לכתוב "אשר צוה ה' לא לעשות", או בדומה לזה?

עוד יש לעיין מדוע התורה מצווה ש"ששת ימים תעשה מלאכה", וכי חייבים לעבוד בכל ששת ימי השבוע כדי לקיים את מצוות השבת? (ועיין רש"י על אתר מה שתירץ).

ונראה לתרץ לפי הגמרא בקידושין לט'; שם נאמר שאם ישב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושה מצווה. מפרשת שם הגמרא שהכוונה היא שאם בא לפניו דבר עבירה והתגבר על יצרו ולא עשה אותה, אזי נותנין לו שכר כאילו עשה מצווה. על דרך זו אומרת הגמרא במסכת יומא (פו:) שהדרך לדעת אם החוטא חזר בתשובה שלימה היא שאם הגיעה לפניו אפשרות לעבור את אותה העבירה ולא עבר עליה, אזי אנו רואים שחזר בתשובה. ודאי שכל האמור הוא דווקא כשהיתה לו תאוה לעבור והתגבר.

על פי הנ"ל אפשר להסביר גם את הפסוק בפרשתינו. מי שעובד כל ימי השבוע ויש לו רצון להמשיך לעבוד גם ביום השביעי - בין אם הסיבה היא כלכלית ובין אם מסיבה אחרת, אזי כשהוא מתגבר על יצרו ולא עובד ביום השביעי נחשבת לו שביתה זו כמצווה בפני עצמה. לכן אמרת התורה "אשר צוה ה' לעשות" - ששביתה בעלי מלאכה בשבת היא העשייה הרוחנית הגדולה ביותר. כמו כן, שביתה בשבת מקבלת את מלא עוצמתה כאשר היא נעשית ב"שב ואל תעשה" - הרי פשוט שאדם שאינו עמל במשך השבוע אין לו קושי להמשיך בכך גם בשבת, וזו כוונת התורה באמרה "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי תשבות"...

מקור: ר' רפאל מהמבורג